

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

„Edinost“
izhaja enkrat na dan, razen nedelj in
praznikov, ob 6. uri zvečer.
Naročnina znaša:
Za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za četr štiri leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni
Naročnino v posebnih primerih. Na na-
ročne brez polletne naročnine se uprava
ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
samezne številke po 6 stotink (3 avč.);
izven Trsta pa po 8 stotink (4 avč.).

Trst, dne 22. 1. 1900.

Idajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcijski lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Oglas

se računajo po vrstah in petiti. Za vsak
kratno naročilo s primernim popustom
Posilana, osmrtnice in javne zahvale, do
mači oglasi itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu.
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo.
Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
jema uredništvo. Naročnino in oglase
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravištvo, in
sprejemanje inseratov v ulici Moiša
piccolo št. 3, II. nadst.

Govor delegata dra. Ferjančiča v plenarni seji avstrijske delegacije dne 13. januarja 1900.

(Dalje.)

Učenje rusčine.

Nedavno se je izdala prepoved proti
učenju rusčine na Kranjskem, in takova pre-
poved — naj je že vlada numerjala a to ali
ne — je v stanu, da meče krivo luč na nas,
je v stanu, da sumniči našo zvestobo do
države.

Dovolite mi, da se nekoliko pomudim
pri tej stvari. Je-li možno postaviti se na
stališče, da učenje katerega-si-bodi jezika ima
v sebi nevarnosti? Ako se postavljamo na
to stališče, gospóda moja, potem bi rekel jaz
— kakor se to absurdno glasi —, naj se v
naših krajih pred vsem prepove učenje nem-
škega in laškega jezika. To bi bila konse-
kvencea. No, tako stališče je povsem nevzdrž-
ljivo in posebno je nevzdržljivo, da se nam
prepoveduje učenje ruskega jezika.

Kje je Rusija in kje smo mi? In se-li
je dogodilo kedaj, da bi bila Rusija kazala
poželjenje po morju Adrijanskem? Povsem
nemožno je torej to stališče, na katero se je
postavila oblast, ter da otežuje in prepoveduje
prav nam, da nam ni smeti dajati pouka v
ruskem jeziku, ko je vendar ruski jezik tako
bližnje soroden z našim jezikom, nam onemogo-
čuje v izvirniku prilasčati si duševne produkte
duševnih velikanov ruskih.

Da, z zasmehovanjem so hitro pri rokah,
da se namreč mi Slovani, kadar občujemo mej
seboj, poslužujemo nemškega ali kakega drugega
tujega jezika, da pa bi nam dali možnost, da
bi si prisvajali slovanske jezike, to pa se ne
zgodí. Ne, ne samo to, ampak celó prizade-
vanje, da bi si po zasebni pridnosti pridobili
znanje teh jezikov, proganjajo notri v zasebne
kroge.

No, mi Jugoslovani smo po svoji neoma-
deževani minulosti zavarovani pred sumnji-
čenji in te odredbe vladinih organov naj ne
odvrčajo pogleda od razmer, ki se razvijajo
tu doli ob Adriji.

Razmere ob Adriji.

Ob Adriji je preečšen odstotek italijan-
skega prebivalstva, in nastaja vprašanje:
ima-li italijansko ljudstvo vzroka biti neza-
dovoljno z razmerami, v katerih se nahaja?
Temu ni tako. Italijani uživajo svoje pravice
neomejeno v šoli, uradu in javnem življenju.
Oni goje — da omenim jedno želja Itali-
janov — željo po vseučilišču. Pa da-si Itali-
jani uživajo v Inomostu vseučilišeni pouk, se
jim vendar spričevala italijanskih vseučilišč

PODLISTEK

V podstrešni sobici.

Spisal Abditus.

Večer je. Pri malem, zamazanem oknu
podstrešne sobice stoji z povešeno glavo Di-
mitrij Liescienski. Njegove velike oči zró na
temno, ali živo ulico, kamor malokedaj po-
gleda solnce z svojimi mogočnimi žarki. V
sobici stoji stara pisalna miza in na njej leži
odprto pismo in polna, velika zapečena
kuverta.

Dimitrij Liescienski je lep človek z čr-
nimi lasmi in živimi očmi. Kadar se mu na
kamenitih licih pojavlja otožen smehljaj, se
mu iz-pod, kakor oglje črnih, brk prikazu-
jejo beli zobje.

Položil je roke na prsa in po bledem
obrazu je poznati, da je razburjen. Doli iz
globoke ulice pa je čuti einglanje tramvaja
in šum vozov. Z velikim ropotom se zapi-
rajo prodajalnice in ulične svetilke se priži-
gajo. V nizki podstrešni sobici pa se večja

nostrificirajo raje, nego nam spričevala hrvat-
skega vseučilišča v Zagrebu.

In kako je nasprotno pri Slovanih?

Ni mi namen, da bi razvil zgodovino
njih trpljenja, dovolim si pa povdariti le par
momentov, da si morete napraviti sliko o
položaju Slovanov v Primorju. V Istri je
17.000 slovenskih in hrvatskih otrok brez
šolskega pouka. V Gorici in Trstu se bore
Slovenci že desetletja za slovenske ljudske
šole, ki se jim vzkračajo proti pravu in za-
konu in z ničevimi prigovori; in da pre-
prečajo, da se jim otroci ne raznarodujejo, si
morajo vzdrževati šole iz lastnih sredstev.

Mestna občina tržaška hoče, naj mestni
otroci slovenske narodnosti zahajajo v šole
okolice, namesto da bi jim mesto samo po-
nudilo šolo.

Tu v Primorju, kjer je večina prebi-
valstva slovanska, na sodiščih pogosto obč-
ujejo s prebivalstvom s pomočjo tolmačev.
Celó iz cerkve bi v Trstu hoteli iztisniti
slovenski jezik. Občinsko zastopstvo je že
mного doseglo v tem pogledu, in je na najbolji
poti, da doseže to isto tudi v okolici. Ne
treba drugega, nego da je vlada tako zaslep-
ljena, da cerkvene patronate, ki jih ima danes,
izroči občini tržaški.

Kako se godi italijanskim podanikom,
katerih je v Primorju nad 30.000? Ni ga
komunalnega dela, gledé katerega ne bi bilo
določeno, da je smeti porabljeni le ita-
lijanske delavce, umeje se, da tudi take,
ki so italijanski podaniki. Tako se je godilo
celó na javnih skladiščih, za katere je drž-
ava porabila milijone, dokler je bila uprava
v rokah občine in trgovinske zbornice. Sedaj
se je obrnilo nekoliko na boljše, odkar država
sama vodi upravo. Pa tudi sedaj še se od
uradnikov, ki so prešli od prejšnje uprave,
prakticira tako, kolikor le možno.

Kako pa je v deželnih zborih Pri-
morja?

Predsednik (posegši v besedo): Ali
smem prositi, da bi se povrnili k predmetu.
Vi se mudite pri tej stvari nekoliko pre-
dolgo. Ne boste mi mogli očitati, da omeju-
jem svobodo govora.

Del. dr. Ferjančič: Takoj bom pri-
kraj. Jaz sem hotel s temi pojasnili podati
sliko odošajev, in je, kakor rečeno, moj na-
men, da pokažem na tem mestu, kake raz-
mere se razvijajo tam doli. Jaz sem tega
menenja, da je v interesu vodstva urada za
vnanje stvari, da si ogleda te razmere.

Pravim torej, da v deželnih zborih v
Trstu in v Istri je slovanski jezik brezpra-

mrak in stare, po kotih razmetane knjige so po-
dobne lesenim kladam.

»To pismo, — to pismo! O, Roman,
tako žalostna je bila tvoja usoda!«

Tožno so se glasile besede Dimitrija.
Sede na stol in težko vzdihla. Lepi črni lasje
mu stoje pokonci in brke se povešajo žalostno.

»Da, Roman . . . usoda tvoja je bila
žalostna, kakor zgodovinski listi tvoje domo-
vine«, govori Dimitrij sam sè seboj. — »In
vendar si bil plemenita duša, skoraj brez na-
pak: — a ta družba, ti ljudje so bili tvoja
nesreča. Ti si ljubil, oboževal te ljudi, ki
sedaj brez srea izrekajo prokletstvo nad teboj.
To je strašno! Ah, Roman, Roman . . .«

Z rokami si je podprl glavo in zopet
strmel v pismo, katerega je že najmanje de-
setkrat prečital. Pisano je s površno pisavo
in plavo tinto, ter se sledeče glasi:

»Dobri prijatelj!

Tem potom Vam žalostno javljam, da
je večeraj tu umrl najin prijatelj Roman. Ka-
kor Vam je znano, se je že več tednov skriva-
val pri nekem tukajšnjem kmetu, — necem
našem človeku, — ker so ga radi zadnjega
poskusa preganjala oblastva.

ven, celó telesna integriteta poslancev je v
nevarnosti. V Gorici in v Istri ima večina
prebivalstva le manjšino v dež. zborih.

Kako je v državnem zboru? Ta okol-
nost je jako poučna. Poprej je bilo v držav-
nem zboru 12 poslancev iz Primorja. Od teh
je bilo od Slovanov, torej večine prebivalstva,
poslanih pet, od manjšine, od Italijanov, se-
dem. Od volilne preosnove sem je v Pri-
morju 15 poslancev, in od tedaj pošiljajo
Slovani v državni zbor 4 poslance, torej
enega manje, nego poprej. Manjšina pa, Ita-
lijani, jih pošiljajo 11, torej štiri več, nego
poprej.

In kako je v delegacijah, gospóda moja?
To vas bo interesiralo. Primorje zastopajo
trije Italijani, četrti Italijan prihaja iz Tren-
tina. Po takem so v avstrijski delegaciji Ita-
lijani zastopani po štirih glasih, skupni Ju-
goslovani pa po dveh, po moji malenkosti in
po zastopniku iz Dalmacije.

Ko smo bili na vsprejemu v dvorni pa-
lači, stal sem poleg jednega spoštovanil čle-
nov visoke delegacije, ki je izrazil svoje za-
čudenje na tem, od kod toliko Italijanov.
Jaz sem mu rekel na to: »Ekseelencea,
to je delo vlade, ki je bila za časa
volitev na krmilu.« Kako pa delujejo
te razmere na narodnostne razmere v Pri-
morju? V to treba le primerjati vspeheljud-
skega štetja od l. 1851 in l. 1890. Ta pri-
spodoba je pač zeló poučna.

V letu 1851 je imela grofija Goriška
prebivalstva 136.000 Slovencev in 62.000
Italijanov, v letu 1890 pa le 135.000 Slo-
vencev, a 76.000 Italijanov, torej 14.000 več.

Istra je imela v letu 1851 170.000 Slo-
vanov in 72.000 Italijanov, v letu 1890 pa
185.000 Slovanov, torej 15.000 več, a 118.000
Italijanov, torej za 46.000 več.

Konečno je imel Trst v letu 1851
27.000 Slovencev in 51.000 Italijanov. Šte-
vilo Slovencev je v letu 1890 ostalo isto,
število Italijanov pa je poskočilo za sko-
ro 100 odstotkov, za 49.000.

V letu 1851 je torej stalo 334.000 Slo-
vanov proti 185.000 Italijanov, v letu 1890
pa 346.000 Slovanov proti 294.000 Ita-
lijanov.

Večina prebivalstva v Primorju se je
torej v teh 40 letih pomnožila za 13.000,
manjšina pa za 109.000. Le še dobrega de-
setletja treba, in razmere se razvijajo tako,
da bo Primorje zdrelo za to, da se
odlušči od države.

Prihajam k zaključku. Mi se ne odre-
kamo nadi, da mej odločilnimi činitelji pro-

Včeraj sem bil pri njemu, v njegovem
skrivališču. Ah, prijatelj, to je bil žalosten
sestanek! Bil je bled, upal, z krvavimi očmi.
Iz prs mu je prihajal nadležen kašelj. Zad-
njič se je namreč močno prehladil. Ali bil
je miren in prosil me je, da sem mu čital C.
Lombrosija. Še-le proti večeru, ko je prišel
k nama neki kmet v zamazanih hlačah in
gologlav, ter nama povedal, da je videl v
obližju več orožnikov, je postal nemiren in
še bolj bled. Jaz sem ga tolažil.

»Ne mislite, da sem malodušen!« dejal
mi je. Naposled je sel in začel govoriti. Po-
vedal mi je vse! Rekel mi je, naj Vas pro-
sim, da mu odpustite, če Vam je bil kedaj
v nepriliko. »Za slučaj da postanem ujet-
nik, vzemite moja pisma. Tu so listi mojih
prijateljev, nekateri so interesantni; — lahko
jih čitate; tu imam nekoliko svojih rokopisov,
s katerimi sem imel toliko veselja in — tu
so pisma moje ljubice. Dajte jih Dimitriju,
da jik vrne Heleni. On vé za njo. A tel
Vam ne treba čitati!« in zapečatil jih je v ku-
verto, katero Vam pošiljam s tem pismom.

»Kaj govorite tako žalostno?« sem mu

dere spoznanje, da tlačenje slovenskega in
hrvatskega plemena ob Adriji, in v njega se-
liščih sploh, in povspesevanje družih plemena
prav na tem ozemlju, pomenja grešenje
na bodočnosti Avstrije. Dalmacije je
Italija malone izbrisala iz vrste onih pokra-
jin, o katerih meni Italija, da ima pravico
do njih po narodnosti in tudi po zgodovini.
Kako je prišlo to? Jeden general, dežele sin,
je dovel do takega preobrata. Ni treba
drugega, nego to ljudstvo osvoboditi, in
hkratu se je prikazalo 96, 97 odstotkov Slo-
vanov v Dalmaciji.

Gojimo torej nado, da tudi gledé Slo-
vencev in Hrvatov izven Primorja prodere,
predno bo prepoznalo, to spoznanje, da ti ple-
meni, ki se žilavo držiti svoje narodnosti in
jo braniti junaški, treba podpirati ne le zato,
ker tako zahtevata zakon in pravo, ampak
tudi iz tega vzroka, ker sta dragocen čini-
telj za skupno državo, ker sestavljata
stražo ob Adriji.

Trst, dne 22. januarja 1900.

Objektivno, kakor vedno!!

»Triester Zeitung« je oficijozen list. Stopnje
ali nijanse nje oficijoznosti sicer ne moremo
konstatirati prav precizno. Sicer pa to nima ve-
čega nadajnjega pomena; malo bolj ali manje
oficijozno, ali bolj rečeno: malo bolj od-
krito, ali malo manje odkrito oficijozno,
to je že na vse zadnje vse jedno. Glavno je,
da to stoji, da se predali »Triesterice« poš-
iljajo v svet govado v ta namen, da primerno
ia previdno podajajo svetu, kar čutijo v sr-
cih izvestni krogi, katere smo, navajeni ime-
novati uradne. Za take liste pa rabi izraz —
oficijozni. Najlepše svojstvo, s katerim se taki
listi navadno ponašajo, a skoro nikdar ne
odlikujejo, je objektivnost, ali jednaka do-
brohotnost na vse strani. Tako objektivna je —
to se umeje — tudi naša »Triester Zeitung«.
In zdi se nam, da je uverjena, da po tistem
ledeno-hladnem tonu, ki veje iz vsega, kar
piše ona, najvspešneje za v a ja ljudi v vero,
da je ona, »Triesterica« namreč, res objektiv-
ven list, kakor se spodobi listu, ki je v tem
imenitnem položaju, da more govoriti v imenu
visokih gospodov, objektivnih seveda.

»Triester Zeitung« je torej objektivni
list. To je sijajno dokazala zopet te dni. Ko-
likokrat že! V soboto, dne 13. t. m., se je
vršil tisti senzacionalni razgovor med Nje-
govim Veličanstvom in drom. Stranskim, a
»Triester Zeitung« je takoj v naslednjem listu,
že v ponedeljek 15. januarja, kovala na

rekel jaz. »Morda se kmalo ponudi prilika,
da ubežite iz tega prokletega gnezda!«

Tedaj me je pogledal žalostno z svojimi
udrtimi očmi in mislite si, kako mu je bilo
pri sreč, da so se zasvetile solze v njegovih,
doslej vedno tako resnih očeh.

Truden je korakal po sobici, kakor bi
kaj pričakoval. In res je — čakal. Kajti ko
je naposled šel ven, se dolgo ni vrnil.

Od nekje se je naposled začul zamolkel
strel. Jaz sem slutil zlo. Planil sem k nekemu,
zamazanemu oknu in pogled na zapuščeni vrt.
Tam pod starim, razpokanim drevosom je na
klopi sedel — Roman, uprt v deblo, z raz-
mršenimi lasmi, steklenimi očmi in poleg njega
je na tleh ležal — izstreljeni revolver.

Osupnjen sem planil ven. Roman je bil
še nekoliko živ. Poklical sem starega kmeta,
ki se je prestrašen približal. Previdno sva ga
nesla v sobo in položila na nizko posteljo.
Po bledem obrazu je tekla črnkasta kri in
močila belo posteljno opravo.

»Jaz se bližam svojemu cilju...«, so bile
njegove zadnje besede. Uro potem je umrl.

(Zvršetek pride.)

uvodnem mestu kapital, ki naj bi nosil obile obresti — kovačem binkoštnih programov nemških. Pardon! Ne smemo delati krivice, saj »Triester Zeitung« je objektivni list. No, pustimo to in povejmo raje, da je »Triesterica« povedala Čehom in »vsem onim drugim, ki hočejo poslušati« — in morda je objektivni list v tem hipu malec mislil tudi na nas Slovence, kar si štejemo seveda v veliko čast in jo kvitiramo tu z vso dolžno hvaležnostjo —, da obstoji neka meja, preko katere ne sme sezati narodna propaganda. Zadosti nezgode da je že provzročila ta nesrečna narodna agitacija in zato da zvane besede cesarjeve kakor odrešenje. Država da se pripravlja, da pahne od sebe tiste parazitiške demagoge — vidite, da se tudi pod objektivno streho da prav pošteno otepati okoli sebe! — ki ne priznajo ničesar.

Tako je govorila »Triesterica« o razgovoru z Stranskim, in ne zabimo, da je natančno napisala naslov svoji epistoli: Čehom in vsem onim drugim! Tako je govorila v hipu, ko so v »Neue Freie Presse« zažigali kar cele salve veselja — v listu torej, ki po izreku nekega odličnega moža in avstrijskega patrijota od nekdanj opravljaja na Dunaju svoj »verruhtes Handwerk«, svoje proketo rokodelstvo zastrupljanja medsebojnega življenja mej avstrijskimi narodi!! »Triesterica« se je torej veselila z veselimi in je s svojimi mol-glasovi lepo harmonično spremljala gromeči fortissimo v dunajski »Neue Freie Presse«, v listu s — »prokletim rokodelstvom«.

In minola je noč, in zorilo je zopet: za soboto je prišla nedelja, po starem lepem redu. In v nedeljo je bil zopet dvorni obed in Njegovo Veličanstvo je — očevidno v ta namen, da izpodmakne podlago vsakemu krivemu tolmačenju in nedopustnemu izkoriščanju besed od prejšnjega dne v strankarske namene — zopet porabilo priliko, da spregovori besedo o narodnih homatijah. V pogovoru z delegatom drom. Začkom je rekel to pot Njeg. Veličanstvo cesar, da se pravice naroda češkega morajo spoštovati, da ne dopusti, da bi se narodu češkemu kratilo katerosibodi pravo in da umeje težavni položaj čeških poslancev.

In od takrat je minolo že osem dni, a mi smo čakali in nismo dočakali, da bi »Triesterica« na uvodnem mestu tudi iz teh cesarskih besed izvajala svoje konkluzije in da bi poslala primerno epistolo na adresu Nemcev in vseh onih, »ki hočejo poslušati« in ki na Dunaju opravljajo svoje — proketo rokodelstvo.

»Triester Zeitung« pa je vendar in ostane — objektivni list.

Politični pregled.

TRST, 22. januarja 1900.

Program ministerstva Koerber.

Sestavljanje novega kabineta je trajalo precej, skoro da nenavadno dolgo, ali čim je bilo dovršeno to delo, se je sprememba v ministerstvu izvršila, rekli bi, z nekako nervozno naglico in istotako nakam nervozno naglo je prihitel gospod Koerber se svojim programom.

Glasom uradnega lista dunajskega vidi nova vlada svojo najvažnejšo politično nalogo v tem, da reši narodni preprič! Svojo kulturno in gospodarsko misijo pa vidi v tem, da združi vse moči v blagor države. Narodnostni boji — tako pravi program — žalostni sami na sebi, zlasti pa še zaradi njih dolgotrajnosti, so porinili večino politikov, ki bi imeli na mnogih poljih opravljati pozitivno blagodejno delo, v enostransko politično strast, škodili so socialnemu običevanju ter postavili v ozadje življenske koristi, ki so skupne vsem narodom. Škoda, ki so jo provzročili, je prepričala vse resnomisleče kroge, da je neobhodno potrebno, da se napravi konec tem bojem, ali pa se jih vsaj omeji kolikor je to mogoče ter tako obvaruje naše javne ustanove nadaljnjih pretresljajev. Po izkušnjah zadnjih let obstane v narodnih vprašanjih le tisto, kar izhaja iz sogl. sne volje udeležencev. Le vsestranska zmernost in požrtvovalnost, kakor jo narekujejo pogoji obstanka države, omogočiti pošteno spravo: Vlada je nenenja, da za razjasnenje in zboljšanje razmer bo mnogo storjeno, ako v prepričnih vprašanjih nemudoma nastopi s praktičnimi predlogi. Vlada hoče torej že v bližnji prihodnosti povabiti zaupnike udeleženi strank na Dunaj v konferenco. Naloga parlamenta pa bo potem, da

bo na podlagi vspehov tega posvetovanja sklepal o dotičnih vprašanjih.

Še jeden poraz Anglije. pa ne v Afriki, ampak v Berlinu: ne na krvavem bojišču, ampak na polju diplomacije. Ali ta poraz je morda za Anglijo huji, nego jedna zgubljena bitka na bojišču.

Kakor znano so angleške ladje zajele in zaustavile več nemških ladij, češ, da vozijo vojno kontrebando. To je provzročilo v Nemčiji hudo ogorčenje in precej dolgotrajno diplomatično akcijo, ki se je završila s popolnim porazom Anglije. V odgovoru na tozadevno interpelacijo v državnem zboru nemškem je državni tajnik Bülow naznanil, da je Anglija morala odjenjati v vseh točkah, kar pomenja veliko diplomatično zmago Nemčije. Anglija se je obvezala, da ne bo ovirala več nemških ladij. Ta poraz Anglije na polju diplomacije kvari istotako ugled Anglije pred svetom, kakor porazi na bojišču.

Ali kakor da je Bog udaril Angleže z slepoto, hoté jih uničiti: komaj je Anglija doživela blamažo v Berlinu, že je zopet neki angleški kapitan zaustavil neko rusko ladjo in zopet bo brez dvoma sledila jednaka blamaža.

Vojna v južni Afriki. Kakor je znano našim čitateljem iz brzojavk, se je generalu Bullerju posrečilo, da je prekoračil malo Tugelo pri Springfeldu in veliko Tugelo na dveh raznih krajih. Sedaj se bliža odločitev. Če se posreči Bullerju, da premaga Boerce, potem bo mesto Ladysmith osvobojeno in vojna se zasučé Angležem v prilogo. Ali Boerci se, kakor posnemamo iz zadnjih brzojavk, umikajo tudi še sedaj ter se menda ne spusté še v odločilno bitko. Lahko mogoče pa je, da čaka Bullerja in njegove čete tukaj nov grozen poraz.

Tako vsaj sodijo vsi veščaki v vojnih stvarih, da igra Bullerjevo početje jako nevarno ulogo, da spravlja v nevarnost velik del angleških sil. Ako se mu to drzno početje posreči, bo seveda slaven mož in Angleži ga bodo obsipali z častmi, ali pri tem vstrajajo vsi veščaki, da njegovo početje bije v obraz vsem zakonom previdne in računajoče strategije. Buller je sedaj v pasti, iz katere ni rešitve, ako bo tepen. Pred seboj in na straneh ima sovražnika v najtrdnjih pozicijah, v težavnem terenu, za seboj pa reko Tugelo, ki grozno narašča vsaki hip. Sicer pa je Buller sam povedal svojim vojakom kar naravnost, da nazaj ni več možno.

Če bo torej tepen, bo to katastrofa za Angleže, kajti, kakor rečeno, daleč od središča, pred seboj sovražnika, za seboj obe panogi mogočne Tugele, bi bili zgubljeni. Boerci so že razstrelili most čez Tugelo, iz česar je sklepati: da računajo s to eventualnostjo, da jih Buller nikakor ni prehvapil, kakor so se angleški listi širokonstili, marveč da se Boerci izborno pripravljajo na vse. Vsekako nam prinese bližnja prihodnost velezanimivih vesti z bojišča. Umejemo torej, da v Londonu z nervozno vznemirjenostjo pričakujejo nadaljnjih vesti; pa tudi ves svet sledi z napeto radovednostjo dogodkom v južni Afriki in spremlja Boerce s svojimi simpatijami.

Tržaške vesti.

Volila gospe Esmeralde udove Scaramanga d'Altomonte. Gospod Ivan Scaramanga je poslal glaynemu ravnateljstvu javnih dobrotelčnih ustanov 1000 K, in sicer 600 K za zaklad zavoda za reveže in 400 K za delavnice zapuščene mladine; zavetišče »Elizabetinum« je dobilo 300 K.

Mesto venca na krsto blagopokojne gospe Anke Bogdanovičke so darovali ženski podružnici sv. Cirila in Metoda gg. odborniki »Slovanske čitalnice 18 K. — G. dr. Franko Dorčić 2 K.

Poštarke stvari. V ponedeljek, dne 29. t. m. ob 10. uri popoldne bo v Trstu v hotelu »Moncenisio« redno glavno zborovanje poštarkega in odpraviteljskega društva za Kranjsko, Primorsko in Dalmacijo.

Povod zborovanji bo: reorganizacija deželni pošt. O izidu tega zborovanja bomo poročali svoječasno. Ker gre tu za socialne in vitalne koristi deželnega poštarkega osebja, je obilne udeležbe prav nujno zaleteti.

Kava parnika „Berenice“ Vsa kava, 36.000 vreč, se še nahaja v skladiščih lazareta. Mokre vreče in mokro kavo so uničili, isto tako vso kavo, ki je bila v smeteh. Ostanek kave prepeljejo te dni s parnikom »Pollux« v Lloydova skladišča ter jo izročé lastnikom.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. uri izjutraj 3,7, ob 2. uri 7,6 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 773,4. — Plima ob 1,18 predp. in 1,30 pop.

Policijski vestnik. 35-letni dninar Anton Kovač iz Gorice je v soboto ob 10. uri zvečer razgrajal v ulici Riborgo ter nadlegoval in žalil sprehajalec, da je moralo nastopiti redarstvo. Kovač pa se ni dal mirno zapreti, ampak je skušal redarju iztrgati orožje. Še le ko je prišlo več redarjev na pomoč, so ga spravili na policijski urad, kjer pa je zopet tako razgrajal, da so morali poklicati dra. Theresa, ki ga je premagal s svojimi bolniškimi strežaji. Od todi so ga spravili v bolnišnico, kjer je bil že večkrat v preiskavalnici. — V soboto jutro se je z mešanim vlakom pripeljal v Trst 16-letni dijak Ivan Röhrich, ki je dne 13. t. m. zginil iz hiše svojih starišev na Dunaju. Seveda se je preskrbel tudi s potrebnim denarjem za pot čez Požun, Budimpešto, Reko, Trst v — južno Afriko. A na tuk. postaji ga je dohitela osoda v osebi g. pol. oficijala Schabla, ki je potaželnega mladeniča aretiral ter brzojavnim potom obvestil roditelje o tem.

Mrtveci prijavljeni dne 20. t. m.: Callegaris-Gema, 4. m., ul. Alfieri št. 6; — Lujin Ivan, 8 m., Škedenj 332; Gorjup Julija, 15 d., ul. Molino a vento št. 22; — Sancin Josipina, 3 m., Škedenj št. 102; — Škofic Marij, 11 m., ul. Sette fontane št. 30; — Pampanin Angela, 80 l., ul. Molino a vento št. 3; Kos Fran, 1½ l., ul. Farneto št. 6; — pl. Scaramanga Esmeralda, 87 l., ul. Poste vecchie št. 14; Jakopič Josipina, 1 l., Rojan 26; — Manč Fran, 9 l., ul. Chozza št. 13; Janki Alojzij, 92 l., ul. Nuova št. 9.

V mestni bolnišnici: Polles Josip, 43 l.; Petrič Jera, 86 l.; Novačič Ana, 4 m.; — Vekjet Karol, 2 l.

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz Podgrada nam pišejo dne 20. januarja: Razstava in premovanje goved za sodna okraja Podgrad in Volovsko bo dne 26. marca t. l. v Podgradu. — Razdeli se 500 K.

× V italijanskem političnem društvu za Istro še vedno nekaj vre. Najprvo se je umaknil predsednik Bartoli pred očitaji, da društvo nima dovoljnih vspehov. Mi gotovo nismo poklicani, da bi branili gospoda Bartolija, ali to že moramo reči, da se možu krivica godi. Da ni mož storil drugega, nego da je izdal tisto glasovito devizo za zadnje volitve — osar tutto, in da je to devizo izvajal s krajno brezobzirnostjo in z sijajnim vspehom, storil je dovolj za italijanstvo Istre, storil je toliko, kolikor je sploh bilo v človeški moči. Da pa čudežev ni mogel delati, da ni mogel vseh Hrvatov in Slovencev kar poslati čez meje, ali jim jednostavno diktirati, naj nehaajo živeti, in da ni mogel zapreti poti v Istro ideji preporejanja slovanstva, vsega tega mu vendar pameten človek ne more šteti v zlo, in je le znamenje, da so signoria v Istri jeli ležti iz duševnega ravnotežja, ako se zaletajo v take ljudi in jih krivijo radi stvari, katerih isti tudi ob najbolji volji niso mogli spremeniti.

Ali besneče jezero v italijanskem političnem društvu se ni nezadovoljilo s to jedno žrtvijo, ampak je valovje pogoltnilo še drugo žrtev. Kakor čitamo v »Piccolu«, je tudi podpredsednik dr. Apollonio odlozil to čast. Svoj korak utemeljuje z bližnjimi občinskimi volitvami v Umagu in smo izvedeli interesantno vest, da se stvari tam ne razvijajo tako, kakor želi politično društvo. G. dr. Apollonio pa je v svojem pismu naravnost klasičen. Na vso sapo zatraja namreč, da je njegova stranka v Umagu v najlepšem soglasju s političnim društvom, vendar pa mora odstopiti, da ne bi se njegovo vztrajanje v odboru ne tolmačilo krivo. To je tako-le: oni se strinjajo sicer, a ker se ne strinjajo, mora Apollonio odhajati!

Ker že govorimo o omenjenih občinskih volitvah, opozarjamo še enkrat rodoljube v Istri — in sosebno sedaj, ko je oficijelno priznано, da je proti dosedanji občinski upravi nastopila reakcija —, naj dogodkov v Umagu ne puste iz vida!

Vesti iz Kranjske.

* Ljubljanski »turnarji« — zmagali. Z Dunaja javljajo, da je državno sodišče na pritožbo nemškega telovadnega društva v Ljubljani in Iglavi tako odločilo, da se je s pre-

povedjo črno-rudeče-žoltilih društvenih barv kršil člen XII. državnih temeljnih zakonov. Razlogi pravijo, da imajo te barve sicer naroden, ne pa političen pomen.

* Ustanovni občni zbor »Ruskega Kruška« se bo vršil jutri dne 23. t. m. v »Narodnem domu« v Ljubljani. Tako je prav, kranjski Nemci — bili kdor koli — ne bodo več tiranski diktatorji domačinov, ki so Slovenci. Le tem Nemcem na ljubo ne smemo opuščati idej in naprav, ki niso nemškega značaja — Gott sei Dank!

* Dve izvanredno lepi maskeradi v Ljubljani priredita letos ljubljanski pevski društvi »Ljubljana« in »Slavec«. Maskerada društva »Ljubljana« bo dne 4. februarja pod naslovom »Dantejev peklec« in bo obsegala, kakor poročajo, iznenadljivih točk in prizorov, kakor te vrste še niso bile prirejane. »Slavec«va maskerada »Benetke v Ljubljani« pa bo dne 18. februarja v telovadni dvorani »Narodnega doma«, ki bo spremenjena povsem v slikovito beneško pokrajino. Tudi ljubljanski »Sokol« priredi, kakor običajno, svojo maskerado dne 27. februarja pod devizo: »V osrčju Afrike«.

* Otroški vrtec v Trziči odpradanes dična naša družba sv. Cirila in Metoda s primerno slovesnostjo. Poročajo, da so v Trziči z velikim veseljem pričakovali tega domačega zavoda. Oglasilo se je že 44 otrok in komaj da bodo mogli biti vsi sprejeti. Ta postojanka v Trziči je sila važna in prekoristne naše družbe naj nihče ne zamudi podpirati, kolikor le more, da bo tudi nadalje mogla vspešno vršiti sveto in vzvišeno svojo narodno misijo.

* Kranjska trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je dne 20. t. m. namesto umrlega gospoda Ivana Perdana izvolila deželnim poslancem in svojim predsednikom gosp. državnega poslanca Josipa Kušarja. Podpredsednikom je bil izvoljen gosp. Anton Klein, provizornim namestnikom pa gosp. Iv. Baumgartner.

* V Ljubljani je pomanjkanje ledu vsled večinoma južnega vremena in ga ni dobiti niti na mestnem drsališču, niti kje drugje.

* Ljudsko gibanje v Ljubljani. V letu 1899. je umrlo v Ljubljani 1074 oseb; porodov pa je bilo 1149. Izmed umrlih oseb je bilo veliko takih, ki so prišle v Ljubljano že boljne in so umrle v tamkajšnji bolnišnici.

* »Iz majlova«, izvorna drama v štirih dejanjih znanega pesnika-velikana, A. Askereca, je dosegla dne 19. t. m. v ljubljanskem gledališču sijajen uspeh. Občinstvo se je zbralo v obilnem številu ter je z neko nestrpnostjo pričakalo prvenca Askerečevega na tem polju. In zavesa se je dvignila. V prvih dveh dejanjih se je ljudstvo razvijalo ter je po izbornem tretjem dejanji viharno ploskalo ter klicalo pisatelja na oder; — žal, da zaman. Četrto dejanje pa je uprav klasično-mojstersko. Bil je to pomemben večer za razvoj slovenske drame. Igrali so izvršno.

* Predavanje v »Mestnem Domu«. Dne 21. t. m. je asistent deželne blaznice na Studencu, gospod dr. Ivan Rofida, vsled posredovanja župana Ivana Hribarja predaval v ljubljanskem »Mestnem domu« o kugi. V poljudni in umevni besedi je pojasnil vzroke, ki širijo kugo, ter opozarjal, kako se je treba varovati tega krutega sovražnika. Predavanje je bilo velezanimivo in poučno, za kar mu je mnogoštevilno občinstvo, ki se je bilo zbralo, gotovo hvaležno. — Le tako naprej v prosoh in blaginjo naroda!

* Prebrisanost 11-letne šolarice. Gabrijela Twrdy, hči železniškega delavca, ušla je svojim starišem iz Lese ter prišla na Nomen, kjer je prosjela in iskala službe. Ljudem je pravila, da jej je mati predlanski umrla v Radovljici in oče lantsko leto v Beli Peči. Potem da je služila ondaj kakor pestunja v neki tuji družini, a ker je ista v jeseni zapustila letovišče, ostala je brez službe in brez ljudi, ki bi skrbeli zanjo. Konsekvetno je trdila ljudem, da se piše Katarina Vok. Ljudem se je smililo dekletce in neki gospodar jo je prijazno sprejel v svojo hišo, ter jo je hotel preskrbeti z vsem vsaj za toliko časa, da se izve, kam je otrok pristojen. Komu bi se bilo sanjalo, da je tako malo dekletce tako velika lažnjivka. Brat dotičnega gospodarja se je takoj na to po opravih mudil v neki gostilni v Leseah. Govor se je seveda kmalo zasukal na ubeglo šolarico in mož je imel pač dovolj vzroka za čudenje, ko se mu je povedalo, da je de-

klieca le naša svoji materi, ki biva v Leseah, in da snec piše Katarina Vok, marveč Gabrijela Twrdy. Poklicana mati je sama britko tožila čez svoje dete ter prosila moža, naj deklico prijeme nazaj ali jo pa obdrži. No, predno je mož prišel domov jo je psevdokatarina Vok že pobrisala dalje v Bohinj, pustivši svojo enico v Nomeni. Spričevala, ki jih ima štiri, kažejo, da je bila rojena v Ljubljani meseca aprila 1890 in da je hodila v šolo v Ljubljani, na Dobravi, pri Zasipu, Celoven in sedaj v Leseah. V navedeni ima povsodi 3. Taka prekanjenost in zlobnost pri desetletnem otroku je pač psihologična uganjka, ako je morda niso rodbinske razmere vzgojile tako.

Vesti iz Štajerske.

— Občinska volitev v Škofjivasi se je vršila dne 15. in 16. januarja t. l. Izvoljeni so samo narodni, značajni in koreniti možje, kar jamči, da bo občina napredovala narodno in gospodarski.

— Nemškutarsko sovrzstvo do Slovencev. Nov dokaz, kako daleč dovaja slovenske izdajice — nemška kultura, je ta-le dogodek, ki se je nedavno vršil v Kapeli pri Brezicah. Pri znanem, strogo nemškem oštirju, sinu slovenske majke, je sedelo pri dobri kaplji nekaj mož in mej njimi oštirjev svak, vrl mož, ki je ondi kupoval vino. Ko je govorica prišla na društva, je rekel omenjeni mož: »Vidite, kako lepo bi bilo od vas, ako bi tudi tukaj imeli bralno društvo ali kaj enakega«. Te besede so oštirja tako zadele, da je kar zbesnel, odprl vrata in zavpil: »Marsch hinaus ir bindischen Kalmuken«. Pri Bogu — greh je misliti na mir in sporazumljenje s takimi ljudmi! Naši narodni nasprotniki so nespravljivo naši smrtni sovražniki in vsaka zveza z njimi na katerem-koli polju je neodpustna napaka, a napaka je v politiki — zločin!!

— Celjska nemška kultura je zopet dne 19. t. m. stala pred okrajnim kakor kazenskim sodiščem v osebi Gustava Stigerja ml., sina vrednega celjskega župana in njegovih drugov. Znamenito je čuti še druga imena te družbe: Adalbert Kossar, trgovski akademik, znani čorbar Ferdinand Gollitseh, stenograf dr. Jabornegg-a, Janez Perisich, mestni oče Frie Rasch, slavni Viljelm Oechs s svojo nadebudno hčerko! Ti ljudje so napravili dne 9. avgusta 1859. četrte ure trajajočo sramotilno podoknico gospodu Žimniaku, o kateri smo že enkrat poročali. Obsojeni so bili: Adalbert Kossar na 40 kron globe ali 4 dni zapora, Gustav Stiger na 20 kron globe ali 6 dni zapora in Janez Perisich na 40 kron globe ali 4 dni zapora. Ostalim se ni moglo dokazati, da so vpili kaj razžaljevega, ali da so s sramotilnim namenom pljuvali na ulici.

— Nemški strah pred Slovenci. Strah se je polotil mariborskih nemških uradnikov na tamkajšnjem okrajnem sodišču, ker predsednik dr. Greisterfer odhaja. Bojé se namreč, da bi njegovo mesto utegnli zasesti kak Slovence, ki bi jim drugače gledal na prste nego je to delal dr. Greistorfer. In sedaj nemški časniki ker slepo mečejo kamenje in blato na morebitne slovenske kandidate, da bi jih kompromitirali vsaj v javnosti. Tem ljudem bi pač ne škodilo malec kulture.

Razne vesti.

Potres na Sumatri in Javi. Iz Amsterdama poročajo, da je na Javi in Sumatri razsajal strašen potres, ki je vse opustošil. Mesto Tjandver je skoro do cela razsuto in petnajsttisoč ljudi je našlo smrt.

Prvo prastaro pokopališče v južni Evropi našla sta pred kratkim dva ruska učenjaka, Vasiljev in Farnakovski, v Makedoniji pri vasi Pately, blizu Bitolije. Po mnenju omenjenih dveh učenjakov, je to pokopališče še iz one dobe, ko je bila pisava še docela neznanca, kajti najden ni bil ni jeden napis in ni jedna človeška podoba. Pokopališče je imelo samo 24 metrov v premeru in je bilo obdano z razpalim, želom samo na površini vidnim zidom. Grobov se je našlo 222; mej njimi je bilo 6 jako bliščavno zidanih, ki so prej ko ne služili kakor zadnji stan kronanim glavam. Našli so popolna okostja in 897 kosov različnih predmetov iz bronu, lišpa (prstane, ročne obroče, igle etc.) in orožje, mej katerim je bilo tudi nekaj železnega. Nad polovico teh najdeb sta morala preiskovalca odstopiti turškemu muzeju v Carigradu.

V Rimu je umrl kardinal Luigi Trombetta. Rojen je bil leta 1820 v Civita Livaniji. Kardinal je bil od 19. junija 1899.

Razsodba proti Mariji Kučera spremenjena. Svojedobno smo poročali o pravdi proti Mariji Kučera, ki je s trpinčenjem povzročila smrt otroka, kateremu je bila mačeha. Porotniki so jo spoznali krivo umora in sodišče jo je obsodilo v smrt na visliceh. Najvišje sodišče pa je razveljavilo to rozsodbo ter obsodilo Marijo Kučera v osem let težke ječe.

Ženski zdravnik. V zadnji seji dunajske zdravniške zbornice je predsednik, vladni komisar dr. pl. Resch, priobčil odlok niževavstrijskega namestništva, glasom katerega je drugi predstojnici vzgojevališča hčera častnikov v Hernalsu, gospici Georgini pl. Roth, dovoljeno izvrševanje pomožno-zdravniške prakse. Prvo tako dovoljenje v Avstriji je dobila dr. Gabrijela pl. Possauner.

Loterijske številke izžrebane dne 20. januarja:

Dunaj	67	33	85	24	26
Gradee	38	64	73	28	36

Književnost in umetnost.

Prva številka »Slovenke« ni mogla iziti že dne 15. t. m. kakor bi bila morala. Krivda na tem pa ne zadevuje uredništva, niti tiskarne, ampak krivda je v okolnosti, da nam tovarna, v kateri je tiskarna naročila raznega tiskarskega materiala, ni tako točno izvršila naročbe, kakor je obljubila in zagotovila. Spoštovane naročnice in naročniki »Slovenke« prosimo, da nam opreste to, od strani uredništva nezakrivljeno zamudo. »Slovenka« izide v par dneh, a uredništvo prosi slovenske liste za to kolegijalno uslugo, da bi izvolili to notico ponatisniti.

Popravek. V književni vesti »Th Elze, Trubérs Briefe, Tübingen 1897« v »Edinosti« od minolega četrta se je urinilo par neljubih tiskovnih pomot. V 9. vrsti prvega odstavka naj se čita mesto »Lehrbuch« »Jahrbuch«. V peti vrsti drugega odstavka naj se čita mesto »Palberg« »Lambert«, a v 6. vrsti istega odstavka mesto »Gravenesku« »Gravenesku«.

Brivčev koledar za leto 1900 je izdalo upravnistvo »Brivca«. Na prodaj je po 30 nvč, po pošti stane 5 nvč. več. Ta koledar je jako dobro urejen in ima mej drugim mnogo zabavne, šaljive, a tudi prav koristne in zanimive stvarine, kar je razvidno že iz sledečih naslovov različnih razprav in podatkov: »Avstrijski Lloyd« (podatki o arsenalu, ladjostavnem delu, ladjah sploh in o plačah arsenalskih delavcev); »Izvadek iz pravilnika na železnih v državnem zboru na Dunaju zastopanih dežel«; »Nekoliko o delavskih službah na c. kr. skladiščih v prosti luki v Trstu«; »Tarifa južne železnice in bližnjih prog iz Trsta do glavnih mest«; »Pomorske voznice«; »Parniki raznih družb«; »Vozni red železnice«; »Cenik javnih kočijazev«; »Loterijsko srečkanje za leto 1900«; »Obrestna tabela« (sestavil gospod Ulčakar); »Lestvica za pristojbine kolekov« i. dr. Tudi zabavni del je — kakor rečeno — bogato in dobro urejen. Koledar ima tudi več lepših slik. Nikomur naj ne bo žal za 30 oz. 35 nvč. za »Brivčev koledar«!

Naročnikom »Slavljanske Lire«. Ker se je prva številka tega lista radi tehničnih zaprek nekoliko zakasnila, naznanjamo, da z razpošiljanjem lista pričnemo 26. t. m.

»Slovenska pisarna«, glasilo društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov, izhaja v Celju vsako četrletje in stane za ude na leto 1 K 50 vin., za neude 2 K. List ima nalogo pospeševati potrebno organizacijo privatnih uradnikov, ter zastopati njih interese. Posreduje tudi za službe in objavlja izpraznjena mesta in službene prošnje. Vsakemu odvetniškemu ali notarskemu uradniku veleva torej že lastni interes, da se naroči na list. Naroča se pri gori omenjenem društvu v Celju.

Brzobjavna poročila.

Dopolnilna volitev na Gorškem.
SEŽANA 19. (P.) Danes je bil tu volilen shod, ki je per acclamationem proglasil dra. Staniča kandidatom za državni zbor. Zbran je bil cvet Krasa, udeležitev jako obiln.

Konferenca načelnikov nemških strank levice.

DUNAJ 22. (K. B.) Komuniké o večerajšnji konferenci nemških strank levice javlja: Načelniki nemških strank levice odobrujejo priobčeno namero vlade, da hoče uvesti spravno akcijo med Nemei in Čehi na Češkem in Moravskem s tem, da skliče izvenparlamentarne konference zaupnikov obeh narodov ter izražajo mnenje, da bo treba v to svrhu pozvati zastopnike vseh narodnih strank omenjenih kronovin. Pošilja je svoje zastopnike na imenovano spravno konferenco pričakuje pa konferenca načelnikov, da vlada skliče državni zbor najkasneje meseca februarja. Načelniki polagajo veliko važnost v to, da se kakor hitro mogoče zopet zapriče ustavno delovanje parlamenta, kajti nevarni notranji položaj zahteva dan za dnevom bolj in bolj, da se vzpostavijo urejene parlamentarne in narodne razmere, rešijo najvažnejša gospodarska vprašanja ter da se z intenzivnim delom na polju zakonodaje in uprave pomaga narodnemu gospodarstvu, ki je zanemarjeno že leta in leta. — Shod je pooblastil predsednika, posl. dr. Funkeja, da obvesti ministra-predsednika pl. Körberja o vspehu tega posvetovanja.

Spravne konference se prično dne 28. t. m.

Francija ne najme posojila za mornarico.

PARIZ 22. (K. B.) »Figaro« izjavlja, da je pooblaščen odločno dementirati vest, razširjeno na borski, da je vlada sklenila najeti posojilo v znesku ene milijarde, da pokrije stroške za pomnoženje mornarice.

Vojna v južni Afriki.

Bombardement ob Modder-Riverju.

LONDON 21. (Reuter.) Z Modder-Riverja brzobjavljajo s večerajšnjega dne: Še vedno dobivamo vesti o zgubah, katere je povzročilo Boereem bombardiranje z granatami.

General Warren napreduje.

LONDON 21. (K. B.) Brzobjavka generala Bullerja iz Spearmanscampa od dne 21. t. m. ob 9. uri zjutraj javlja, da je general Warren nadaljeval bitko ves dan, zlasti na levem krilu, kjer je napredoval kakor dve milj v sovražno ozemlje. Vsled hribovja je le težko določiti, koliko tal je dosedaj pridobljenih.

Boerci izgublajo pogum (???)

LONDON 22. (K. B.) Listu »Times« javlja dopisnik iz Lourenzo Marqueza dne 20. t. m. da je slišal od dobro obveščene strani, da so Boerci zgubili ves pogum, ker jim je popolnoma izpodlel napad na Ladysmith in ker drugod ne morejo nikakor napredovati. Čete da so zgubile vse zaupanje ter izjavljajo, da je nespametno staviti v nevarnost človeškega življenja, ko ni upanja na nikakšen uspeh. V odvetelji da so istega menenja.

Boerci bombardirajo Ladysmith.

LONDON 21. (Reuter.) Sovražnik je postavil na hribe okoli Ladysmitha 9 topov, iz katerih bombardira mesto živahneje nego doslej, ne da bi povzročil znatne škode. Posadka v Ladysmithu se veseli, ker že čuje topništvo generala Bullerja, ki se bliža mestu.

Prehod Tugele.

LONDON 21. (Reuter.) Iz Pretorije javljajo z dne 19. t. m.: Tudi danes jutro so korakali oddelki angležkih čet čez Tugel ter zasedli ugodna torišča na severu reke. Odločilna bitka se bliža.

Kako ravna Boerci z jetniki.

LONDON 21. (Reuter.) Iz Pretorije javljajo z dne 18. t. m.: Dva stotnika in 135 ujetih vojakov je prispelo semkaj. Neki častnik je poslal vojni upravi v Pretoriji pismeno zahvalo, v kateri se zahvaljuje na dobrotah, ki so jih uživali angležki jetniki iz rok Boereev.

Trgovina in promet.

Španske finance.

Dne 21. t. m. je finančni minister Villaverde predložil komori načrt zakona o konverziji kubanskih zastavnih bonov emisije leta 1886 in 1899, ki se amortizirajo s 4%, in hipotečnih obveznic filipinskih v notranji 4% dolg.

Denarni trg.

Položaj na denarnem trgu na Dunaju se ni spremenil znatno glasom zadnjih poročil. Stavki na bančne akcepte prve vrste so znašali 4 7/8 do 4 1/2 %. Gibanje na glavnem zavodu avstro-ogerske banke je bilo zeló omejeno.

Pritožbe proti kronski veljavi.

Kakor vsaka novost, nudi nam tudi nova avstrijska valuta dokaj težav. Ni tako lahko, kakor bi človek menil, navaditi se, da mislimo in računimo v kronski veljavi. Državna uprava sama je deloma sankeionirala staro navado. Bil je namreč neodpusten pogrešek, da je uvela stare enotice. Penezi po 2 stotinki in po 20 stotink so docela nepotrebni ter nas spominjajo še vedno na stare noviče in desetice. Komadi 1 h, 5 h, 10 h, 50 h in 1 K bi popolnoma zadostovali ter bi odgovarjali decimalnemu zistemu. Ljudje bi se prej privadili novemu računjanju in trgovci bi bili prej prisiljeni prodajati izvestne predmete po 1 h in označevati finejše razlike v cenah s stotinkami. Kaj pa delajo sedaj? Cen niso nikakor spremenili; narobe, vse blago se je podražilo. Da pa ne plašijo ljudi, ki kupujejo en gros, z velikimi svotami, hočejo zanaprej notirati cene v polovični meri ozioroma teži. Kjer so dosedaj navajali cene za 100 kg ali 100 l, tam uvažajo sedaj cene za 50 kg in 50 l. Tako ostane tudi zunanje, za oči, cena po uravnavi naše valute razmerno ista, kakor je bila dosedaj. Ni se spremenila denarna enotica, ampak le merilo.

Trgovina z lesom.

Jelove deske	26	mm 8/14"	f. 52-57	za 1200
skurete	19 in 20	7/14"	40-43	
	13 - 14	7/14"	30-31	
	14 - 15	7/14"	32-34	
remeljni (morali)	70 - 70		26-27	za %
	35 - 70		13-14	
	80 - 80		33-35	
	40 - 80		17-17 1/2	
	90 - 90		40-43	
	45 - 90		20-22	
	100 - 100		60-64	
	116 - 116		70-80	

Po tramcih (fileri) 3/3, 3/4, 4/4, od 29 do 31 kr. kub. Trami 4/5 do 7/9 od 5-12 m. 31-33 kr. kub. 8/10 in 9/11 6-12 m. 33-36 " Bordonali 10/12 in naprej for. 12.50-13.50 kub. meter Vsled hude zime prihaja malo lesa in tudi na trgu malo vprašanja.

Kakor je razvidno v zadnjem tednu, so ostale cene nespremenjene.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 22. Pšenica za oktober K. 7.85 do 7.86. Pšenica za april K. 7.78 do 7.79 Rž za oktober K. — do —. Rž za april K. 6.47 do 6.48. Koruza za juli K. — do —. Koruza za maj 1900 K. 5.01 do 5.02. Oves za oktober K. — do —. Oves za april K. 5.08 do 5.09.

Pšenica: ponudbe zadostne, povpraševanje boljše, trdno. Prodaja: 25.000 met. st. višje. Vreme: meglja.

Hamburg 22. Trg za kavo. Santos good average za mare 37.— za maj 37.50, za september 38.50, za december 39.25 Denar.

Havre 22. Kava Santos good average za januar 50 k. frankov 44.25, za maj 50 k. frankov 45.50.

Dunajska borza dne 22. januarja.

	predvečeraj.	danes
Državni dolg v papirju	99.75	99.80
" " v srebru	99.55	99.60
Avstrijska renta v zlatu	99.40	99.05
" " kronah 4%	98.90	98.80
Kreditne akcije	233.80	233.85
London 10 Lsr.	242.20	242.15
20 mark	23.60	23.60
Napoleoni	19.20	19.20
100 italijanskih lir	89.60	89.65
Cekini	11.42	11.42

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu

Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunajo.

Proti kašlju,

griboleu, hripavosti, upadanju glasu, kataru itd. zahtevajte vedno

Prendinijeve pastilje

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v škafličkah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Prihod in odhod viakov.

Južna železnica.

Odhod iz Trsta:

6.20	pdp.	omn.	Nabrežina, Červinjan, Benetke
8.25	-	brzovl.	Dunaj, zveza z Reko
8.25	-	omn.	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
9.55	-	omn.	Nabrežina, Videm, Benetke, Verona
12.45	pop.	omn.	Dunaj, zveza Budapest in Zagreb
4.35	-	omn.	Kormin, zveza Červinjan, Benetke
5.30	-	-	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
6.25	-	-	Benetke (via Červinjan in via Videm)
8.15	zve.	brzovl.	Rim (via Bixij) naravnost.
8.15	-	brzovl.	Dunaj, zveza z Reko
8.45	-	meš.	Dunaj, zveza s Pešm, Reko
9.45	-	-	Nabrežina, Videm, Benetke
6.10	-	-	do Mürtzschlaga
	-	-	(samo ob sredah) ekspres v Ostende

Dohod v Trstu:

6.56	pdp.	meš.	iz Mürtzschlaga, Beljaka itd.
7.33	-	-	iz Italije, Kormina, Nabrežine
8.45	-	brzovl.	iz Kormina
9.28	-	-	Dunaj, zveza s Pešto, Mnlhim
10.25	-	post.	Dunaj, zveza z Reko
10.40	-	brzovl.	iz Italije preko Kormina
11.20	-	omn.	iz Benetk (via Červinjan)
5.35	pop.	post.	Dunaj, zveza z Gorico
7.45	zve.	omn.	iz Italije preko Kormina
8.30	-	brzovl.	iz Italije preko Kormina
9.45	-	-	Dunaj, zveza z Reko
11.35	-	omn.	iz Italije preko Kormina
10.38	pdp.	-	(samo v sredo) ekspres iz Ostende

Državna železnica.

Odhod od Sv. Andreja

6.30	pdp.	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj, Beljak
8.45	-	Hrpelje, Rovinj, Pulj, Dunaj
4.50	pop.	Hrpelje, Divača, Rovinj, Pulj, Dunaj
7.45	-	brzovl. Pulj, Divača, Beljak, Dunaj
2.30	-	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih).

Dohod k sv. Andreju.

8.05	pdp.	Divača
9.35	-	Pulj, Rovinj
11.15	-	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj
6.15	zve.	Pulj, Rovinj, Dunaj, Ljubljana
9.50	-	brzovl. Pulj, Rovinj, Dunaj
9.25	-	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih.)

Furlanska železnica.

Odhod iz Trziča:

7.48	pdp.	1.53, 6.25	pop. preko Červinjana v Italijo
10.42	-	-	in 10.48 zvečer do Červinjana.
7.20, 9.45,	predp.	5.48, 10.33	pop. iz Italije preko Červinjana, 1.35 pop. iz Červinjana.

Odhod in prihod parnikov.

V Žavljce	preko Sv. Marka, Škedinja, Sv. Sobote, Mij ob 7.15, 9, 11.30	predp. 2.15	pop. Prihod 8.—, 10.— predp. 12.10, 3.25, 4.45
V Milje	8 (pošta), 9.30, 12 (pošta) predp. 2.30, 4.15 (preko Sv. Marka) 6.15	pop. Prihod 7 (preko Sv. Marka), 8, 9.30 (pošta) predp.: 1.30, 3.30 (pošta), 5.30	pop. Ob ned. in prazn. 8 (pošta), 9.30, 12 (pošta) predp.: 3.—, 4.30, 7.15
V Koper	7.50 predp., 12.05 (pošta) 3.—, 4.15 (pošta) pop. Dohod 6.45, 9.— (pošta) predp. 1.30, 3.— (pošta), 5.— (pošta) pop. Dohod: 6.45, 9.— (pošta) predp. 4.— (zjutraj)		
V Piran	preko Izole 12.30, 3.— pop. Dohod preko Izole 6.30, 7.— predp. Ob ned. in prazn.: 11.30 in opoldne. Dohod: 6.30, 7.— zjutraj (parnika „Istria“ in „Portorose“.)		
V Umag	vsak dan razen nedelj ob 4 pop. Dohod 6.— zjutraj.		
V Rovinj	preko Pirana, Cittanove, Poreča vsaki pond., sredo, petek 7.30 zj. Dohod torek, četrtek, soboto ob 7. uri zjutraj.		
V Pulj	preko Pirane, Cittanove, Salvore, Poreča, Vrsara, Rovinja in Fasane ob 6.45 zjutraj vsak dan. Dohod 2 pop.		
V Miramar	10.45 predp. 3.15 pop. Dohod 1.30, 6 pop.		

Naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da je naš oče

Josip Logar
slikar

danes mirno v Gospodu zaspal.

V Kanalu, 22. januarja 1900.

Žaljujoča rodbina.

Nova drogerija
DRAGOTIN-A JENULL

v Trstu, Via Geppa vogal Via Carradori 6. je preskrbljena z vsem v to stroko spadajočim blagom. Priporočata zlasti vse predmete za čiščenje, barvanje in zboljšanje vina. Specialiteta v zdravilih za govejo živino, konje, prešice it., razkužilo proti bubonični kugi, razkuživa mila in razkužilji vi prah za oblažitvi zrak v vodnikih, straniščah, jamah itd. Za svečnice velik izbor sveč iz pristnega voska kakor tudi barvane sveče. Sprejemamo naročbe za slikanje svetnikov itd. na svečah.

Vse po nizkih cenah

Oziranje se na svoje 26-letno službovanje v drogerijah v ulici Ghenga in Benvenuto ter obljubuje točno in pošteno postrežbo se priporočam slav. občinstvu v mestu in na deželi.

Spoštovanjem
Dragotin Jenull.

JAVNA ZAHVALA.

Podpisane, ganjene po tolikih dokazih sočutja povodoma nenadomestne izgube, ki jih je zadela po smrti predrage, nepozabne matere

Esmeralda vd. Scaramangà d'Altomonte

izreka prijateljem in znancem svojo najtoplejo zahvalo.

TRST, 21. januarja 1900.

Henriketa vd. de Galatti, Myrtó vd. Scaramangà, Amalija vd. Mavrogordato.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nč. za večkratno insercijo pa se cena primeroma zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na eden, stanejo po 10 gl. ter se plačujejo v četrtletnih anticipiranih obrokih. Najmanjša objava 20 nč.

V Trstu.

Posredov. Inica za potovanja.

Alojzij Mozetič Piazza Negoziante 1. daje pojasnila za vsakršna potovanja in sprejema predplačila za obisk letošnje svetovne razstave v Parizu.

Zaloga krompirja, zelja in fižola.

Vatovec Jak. ulica Vienna št. 5 ima zalogo krompirja, zelja, fižola in drugih pridelkov. Razprodava na debelo.

Zaloga olja, mila in kisa.

Vatovec Anton ulica Torrente št. 26 prodaja olja, mila in kisa na drobno in debelo. Naročila izvršuje točno.

Kreme.

Jurkovič Mate ulica Carintia št. 25 toči izvrstno črno in belo istrsko vino ter ima dobro domačo kuhinjo.

Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8 Zaloga vsakovrstnih vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Pirih Ivan ulica Media št. 3., toči črna in bela vina in pivo prve vrste kuhinja izvrstna, cene zmerne.

Lozić Jurij Androna S. Lorenzo (za magistratom). Zaloga pristnega dalmatinskega vina po najnižjih cenah. Razprodaja od 5 litrov naprej. Na zahtevanje se pošilja na dom in na deželo

Potočnik Fran ima gostilno v ulici Ireneo št. 2., toči istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo; vsaki čas mrzel jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Stantič Josip pri Pepetu Kraševcu na Rožariju poleg cerkve Sv. Petra pod ljudsko solo, ima veliko zalogo obuval. Sprejema tudi naročbe.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 20. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Trgovci.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladličarna, svež kruh večkrat na dan, prodaje moka. Vsprejema tudi domači kruh v pečivo. Postrežba točna.

Anton Šorli priporočata svoji kavarni „Commercio“ in „Tedesco“, ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogo drugih časnikov.

Abram Fran Ulica S. Francesco št. 2. Trgovec z dogami in sodarski mojster, izdeluje vsakovrstne sode in posodo. Delo solidno, cene zmerne.

Nazarij Grižon Ulica Giulia št. 64 prodaja vsakovrstnih jestvin, kolonijalnega blaga in olje.

Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega manufakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

T. Zadnik mesar, ulica S. Francesco 16, postreže z vsakovrstnim mesom po zmernih cenah. Na željo pošilja na dom.

Novak Mihalj trgovec, ulica Sv. Caterina št. 9, priporočata svojo zalogo kolonijalnega blaga na debelo in na drobno. Razpošilja na deželo proti povzetju.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro št. 12 priporočata svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Mlin na par.

Valentin Skočir ima v ulici Giulia št. 309 mlin na par, kjer melje vsakovrstne turščene moka. Trgovcem pošilja na dom točno in po najnižji ceni. Za zasebnike melje po nizki pristojbini. Za kakovost blaga se jamči.

Podučevanje jezikov.

Jurca Katinka v ulici Valdirivo št. 17 I. nads. podučuje doma ali zunaj francoski, nemški, slovenski in italijanski jezik v najkrajšem času po najnovejših metodah.

V Gorici.

Pohištvo in meblji.

Novoporočenci pozor! Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal, stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapacijami in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v vsi to stroko spadajočih del. **Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14.** Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

Civilni in vojaški krojač.

C. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumljivi kroji

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n. ima izbornu zalogo vsakovrstne blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek. **dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po najnovejši modi.**

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se priporočata prečastiti duhovščini, cerkvenim oskrbnikom ter slavema občinstvu.

Voščilo (biks) in usnje.

Glavno zalogo voščila [biksa] družbe sv. Cirila in Metoda in tvorniško zalogo vsakovrstnega usnja ter vseh potrebnih za čevljarje ima **Ivan Drufovka v Gorici** na Travniku št. 5. Podružnica v Sezani in Komnu. Naročbe se točno izvrše.

Zaloga vina F. Petech

TRST. - Via delle Poste št. 10. Istrska in dalmatinska vina iz najslovočij hkkleti. Cene brez konkurence, blago pristno in najboljše kakovosti. **Istrsko novo fino 30**, boljše **32**, **Dalmatinsko fino 30**, **Opollo novo fino 32** v vsakej množini v sodčih in buteljkah od litra naprej franco na dom na katerikoli kraj mesta. **Izven mesta franco užitinskega davka.** Naročbe v zalogi ali s pošto dopisnicu.

Costilna

Andemo de Franz

Via della Geppa št. 14.

toči izvrstno belo vipavsko ter istrsko in dalmatinsko črno vino. Dobra kuhinja, domače klobase. Gostilna je odprta vedno do 1. ure popolnoč. Za obilen obisk se priporočata

Jožef Furlan.

Acquedotto 21.

Acquedotto 21.

VELIK PANOPTIK

Ivana Hermann-a

poznana že po svojih umetnih in mehaničnih podobah, izloženih ob uhodu lokala.

Največji izbor mojsterskih del iz mehanične plastike.

Vse podobe so od voska izdelane v naravnih velikostih od največjih umetnikov sedanega veka. **Non plus ultra mehanične umetnosti.**

VSEBINA:

- Avstrijski cesar, rimski papež, deklica s pevajočimi pticami, umirajoči ranjeni vojak, trpinčenje device itd.
- Vse se giblje, kakor da bi bilo živo.
- Posebnost: Posnetek od voska 7letne „The Spotted Girl“ afrikankega plemena, ki bo živa izložena letos na parizki razstavi.
- Panorama: Bursko-angelska vojna, potapljanje „Burgignon“, špansko-amerikanska vojna itd.

Vsak dan od 9. zjutraj do 10. zvečer
Vstopnina . . . . . 10 nč.
Vojaki in otroci . . . 5 ..

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim porostvom.

ulica S. Francesco št. 2, I. n.

(Slovenska Čitalnica).

Hranilne uloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6%, na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 10—12 dopoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12 dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 popoldne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

„Vzgoja in omika ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blažiti in prav olikati; ter se dobi za predplačilo 1 gl. 50 kr., po pošti 10 kr. več, ali proti po štemu povzetju pri **Jožefu Valenčiču na Dunaju III., Steingasse N. 9 I. St., Th. 10.**

Založnik ozir. prodajalec je voljen vrniti denar, ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana, knjig je malo več.

Najboljše berilo in darilo je vsestransko jako pohvaljena

Petje najslavnejših umetnikov

Najboljša domača zabava

— so —

FONO GRAFI

z

NAJIMENITNEJŠIMI CILINDRI

The Anglo-Italian Commerce-Company v Milanu.

Izključno zastopstvo za Avstro-Ogersko ima:

Premovani grafični zavod **E. Freisinger**

v Trstu, Corso št. 2.

Predavanja najslavnejših profesorjev

Orkestralne in druge godbe

Govori in deklamacije izvrstnih dramatikov